

Animal welfare, etológia és tartástechnológia

Animal welfare, ethology and housing systems

Volume 4

Issue 1

Gödöllő
2008

IMMACULATE FARM*

EGY TÖKÉLETES GAZDASÁG

Fordította: Kovács Alfréd

Szent István Egyetem, Állattenyésztés-tudományi Intézet, Szarvasmarha- és Juhtenyésztési Tanszék

H-2103 Gödöllő, Páter Károly út 1.

Kovacs.Alfred@mkk.szie.hu

A világváros, Dubai, melynek felhőkarcolói az ég felé törnek, az Al Danrah tejtermelő gazdaságtól kapja a tejet. Ez a tökéletes gazdaság egyike azoknak a korszerű szarvasmarha-telepeknek, amelyek az Egyesült Arab Emírátsokban jöttek létre.

Az Al Danrah farm egy több mint 600 holstein-fríz tehénnel rendelkező tejtermelő gazdaság Al Ainban, nem messze az ománi határtól. Kívülről a gazdaság – az öt körülvevő falkeletésnek köszönhetően – inkább egy erődre hasonlít. Az idegen teher- és személygépkocsikat csak úgy engedik be, ha átesnek a fertőtlenítésen. A személyzet mindent megtesz azért, hogy megelőzze az olyan betegségek kitörését, mint a száj- és körömfájás. Az utak tökéletesen tiszták, egyetlen kosztos folt sem található rajtuk. Ez sokat elárul arról, hogy a tulajdonos és alkalmazottai számára milyen fontos cél a tökéletes higiénia elérése. 50 évvel ezelőtt még nomádok vonultak itt tevéikkel, juhaikkal, valamint szamaraikkal. Ma pedig új tejtermelő farmok jönnek létre a nagyvárosok, Dubai és Abu Dhabi körül, ahol a keleti és nyugati kultúrák egymásba olvadnak. Ők szállítják a szükséges tejtermékeket.

---

*Az eredeti cikk a *Veepromagazine* 2007. augusztusi számában jelent meg.

Mezőgazdasági komplexum

Az iraki származású Laith Abel Raof, a farm tulajdonosa alakította ki ezt az egyedi mezőgazdasági komplexumot Al Ain-ban. A tejtermelő telep mellett működik egy baromfi farm 20.000 tojótyúkkal, továbbá egy 2.000 juhot befogadó gazdaság is. Ezen felül a telep köré telepítettek 10.000 ha datolyapálma-ültetvényt, a datolya ugyanis édes, így illik az arábiai kávéhoz. Laith Abel Raof folyamatosan azon dolgozik, hogy fejlessze és bővítse gazdaságát.

A fiatal állatok számára kialakított istálló mellett, egy másik istálló készül a kétéves egyedek számára. Ennek eredményeként a tejelő tehenek száma lassan eléri az ezres létszámot.

A vállalkozó véleménye szerint a jó gazdasági eredményekkel együtt jár a terjeszkedés. Mindent megtesz azért, hogy technikai szempontból a működés zavartalan legyen.

Kian

A fejős tehenek jól néznek ki és egészségesek. A dolgozói kollektíva célja egy egységes állomány kialakítása. 2005-ig főként amerikai spermát használtak, de most a farm már holland örökítőanyagot is alkalmaz, különösen a *Kian* nevű bikáét. Ezt a vöröstarka csúcsbikát magas termékenysége, nagyfokú tejfehérje-tartalom növelő hatása, valamint olyan tögyminőséget javító tulajdonságaiért választották ki, mint a tögybimbók hossza, helyeződése, valamint a tögy elülső és hátulsó negyede közötti kiegyenlítettsége. Két egyiptomi állatorvos ellenőrzi a szarvasmarhákat. Dr. Alaa Ahmed Sadia (39 éves) felelős a tenyésztési programért és Dr. Mohammed El Shimy (35 éves) pedig az állomány egészségéért: „Nagyon alaposan megvizsgáltuk az állatokat, és mindent alaposan feljegyeztünk”, a két farm vezetőségének kívánsága szerint. Hitelesítve programpontjaikat minden információt számítógépről nyernek. Az átlagos napi tejtermelési szint 2006-ban meghaladta a 26,5 kg-ot tehenenként. A nyári meleg miatt a tejtermelés csökkenés nyilvánvalóan 21,7 kg, míg a téli időszakban a tejtermelési szint 30 kg felett alakult. A tej zsírtartalma 3,8%, fehérjetartalma pedig 3,4%. Az alkalmazott tehenek esetében, az adott magas hőmérsékleti értékek miatt, ez az eredmény kiváló.

Importált abrakféleségek

A csúcstermelő tehenek átlagos napi tejtermelése meghaladja a 40 kg-ot (napi háromszori fejéssel, 24 állásos, halszálkás rendszerű fejőházban), jól kiegyenlített mértékben. A szálatakarmány összetevői lucerna és Rhodes fű (*Chloris gayana*). Az abraktakarmány gyapotmag, szója, búzakorpa, répafej, durvára darált kukorica, valamint citrusfej keverékéből áll, továbbá ásványianyag-keveréket is tartalmaz. A magas tejtermelésű tehenek ezek mellé még védett szójafehérjét és zsírt is kapnak. Mindemellett hátrány, hogy az összes szálás és abraktakarmányféleséget importálni szükséges. A lucernát gyakran Spanyolországból, a Rhodes füvet pedig Szaúd-Arábiából szükséges behozni. De mivel a tejár 50 eurocent felett van kg-onként, a magas takarmányköltségek ellenére a tevékenység gazdaságos.

A farmmenedzserek nem teljesen elégedettek a borjúneveléssel. „A borjainknak gyakran van hasmenésük” – mondja Mohammed El Shimy. Ezt okozhatja a meleg klíma, de a tartásmód is. Mivel az összes borjút egy istállóban tartják, egy beteg borjú könnyen megfertőzhet egy másik újszülöttet. Jobb lenne az újszülött borjakat egyhetes korig egy külön istállóban tartani az idősebbektől, amíg ki nem alakul saját immunitásuk.

A borjúnevelő az elkülönített, holland gyártmányú egyedi ketrecekkal, nagyon jól mutat. Egy párologtató berendezés hűti le a levegőt nyáron 25°C-ra. A magas termelésű tehenek istállója szintén hűtött, míg a többi tehenet napi háromszor akkor zuhanyozzák, amikor a fejőházba hajtják őket. A felszerelt ventilátorokkal a víz gyorsan elpárolog, így a tehenek jól lehűlnek.

Inszeminálások

Több olyan terület is van, amire figyelniünk kell. Tavaly sok tehén elhízott. „Ebben az évben sokkal jobban ellenőrizzük a tehenek többlettakarmány fogyasztását” – mondja Mohammed El Shimy. Alaa Ahmed Sadek jobb fogamzási eredményeket tűz ki célul. 3 termékenyítés alá kívánja szorítani a tehenenkénti termékenyítési indexet. A múlt évben ez a paraméter 3,7 volt. Olyan hamar próbálja újravemhesíteni a teheneket, amennyire csak lehet. Volt idő, amikor a generáció intervallum csökkentési programja követte a genetikai érték javításának technikáját a szarvasmarha-tenyésztésben. Mindezek mellett az idők változnak, s mi változunk az idővel.

Az új sztárok egyike, a jelenlegi holland tenyészbika rangsorban, Buckman a bizonyíték erre. Az ő esetében a teória valóban megváltozott. Miért? Nézzük meg Buckman pedigrijét. Apja Besne Buck, egy régi név, a világhírű hatalmas Jocko Besne tenyészbika ivadéka, a legbefolyásosabb vonalalapító bika napjainkban. Minthogy a felejthetetlen Hannover Hill Starbuck fia, Besne Buck, több mint 20 évvel ezelőtt született!

Nincs tehát rövid generáció intervallum az apai oldalon. Milyen az anyai származása? Anyja Gijsje 138 (EX 90) bikanevelő tehén, 1995-ben, 12 évvel ezelőtt született. Ő onnan ismert, hogy az apja, a hihetetlen rekorder Sunny Boy, aki 1985-ben született. Buckman egyik bikanevelő tehene, aki ráadásul sok apai féltestvérrel is rendelkezik, hatalmas életteljesítménye 70.000 kg tej, 4,8 % tejszírral és 3,8 % tejfehérjével. Ez a tehén termelési rekorder volt két egymást követő nemzeti versenyen is. A három legközelebbi, 10 éves kor feletti bikanevelő tehénnek, a Buckman anyai ágán termelt átlagos életteljesítménye meghaladta a 70.000 kg-ot. Ezekkel a régi genetikai kapcsolatokkal, vajon hogyan tud Buckman helytállni a modern tenyésztés világában?

Nagy szerencsére a válasz világos. A megbízható bizonyíték, a 235 leányutód, amelyek révén +350 kg tejtöbbletet örökít. Valóban pompás képviselője a Hollandia szívében lévő Jongsteins állománynak. A tehén családját ebben a tenyésztésben szelektálták több mint 70 évvel ezelőtt, és az ő anyai testvére (VG 89) az egyike a mostani leghíresebb tehéneknek. Ahogy egy rendkívüli Buckman, alacsony szomatikus sejtszámot, könnyű ellést, valamint lényeges tejnövekményt örökít az elsőről a második laktációra. A leányai idővel még jobbak lettek.

Egy egyedülálló Buckman vonalban tiszteljük még az idős genetikai csoda két unokáját Starbuck-ot és Sunny Boy-t. Az azokat képviselő tehének termelési, valamint állategészségi jellemzőik révén éveken belül keresettek lesznek ebben a tenyésztésben is.